

Δὲν εἶναι ὁ κατάλληλος ἐνταῦθα χώρος, ἵνα ἀναπτύξωμεν τὸ ἐπαγωγὸν ἐκεῖνο καὶ σχεδὸν ἀνέκδοτον τῆς αἰσθητικῆς κεφάλαιον, καὶ ν' ἀποδείξωμεν διὰ μέσων συγχρόνων, διὰ τῶν μεγάλων πάσης ἐποχῆς διδασκάλων, τὴν μεταξὺ ἀτμοσφαίρας καὶ τέχνης σχέσιν, νὰ τὴν ἀποδείξωμεν δ' οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει πρακτικῶν μόνον ἀναλογιῶν καὶ βεβαιωμένων παρατηρήσεων, ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐστηρὰν φυσιολογίαν καὶ τῆς ἀκριβοῦς ὀπτικῆς τὸ σύστημα. Ὅποیان ὥραιαν δὲν θὰ εἶχε νὰ σχεδιαγραφῇ τις εἰκόνα τῶν μυρίων καὶ ποικίλων ἐκείνων τοῦ Οὐρανοῦ ἔψεων, καὶ τῶν ἰδιοτροπιῶν ὅλων τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ φωτισμοῦ ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἠθικοῦ τῶν ζωγράφων, ποιητῶν καὶ μουσικῶν!

Ἡ ποικιλλομένη τοῦ ἡλίου φυσιογνωμία, τῆς ἡοῦς καὶ δύσεως τὰ πυρὰ, αἱ διακυμάνσεις τῶν ἀερίων στρωμάτων, τοῦ λυκαυγοῦς τὰ λεπτὰ καὶ μεταξοειδῆ ἀπλούμενα κρήδεμνα, αἱ κυαναῖ, πράσιναι, ἱριώδεις, μαργαρώδεις τῆς θαλάσσης ἢ τῶν ὀρέ-

ων ἀντανεκλάσεις, ὅλα ταῦτα ἔχουσι μοιραίαν τινὰ ἡχῶ εἰς τὰ ἀπόκρυφα καὶ μὴ ἔχοντα τὴν συναίσθησιν τῆς ὑπάρξεως μέρη, ἐνθα κατεργάζεται ἡ ζωὴ, ἐπίσης δὲ καὶ ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ὀξυδερκοῦς θεατοῦ τῶν ἔργων τῆς φύσεως. Ἐκεῖ ὅλα μεταφέρονται διὰ τῶν λεπτοτέρων, τῶν θωπευτικωτέρων καὶ τῶν τελεσφορωτέρων συγχρόνως δονήσεων. Ἐκεῖνος, ὅστις ἤθελε τὰ διευκρινήσῃ, τὰ διαχωρίσῃ, τὰ κατατάξῃ, καὶ τὰ περιλάβῃ ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν τῷ τοσοῦτον ἐξαισίως πολυπλόκῳ, θέλει ὠφελήσῃ ὅσον οὐδεὶς ἄλλος τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας. Δὲν θέλει βεβαίως καταστήσῃ τὸν καλλιτέχνην ἐν αὐτομάτως κινούμενον οὔτε θέλει ἀφομοιώσῃ τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸ φυτὸν, τὸ ὅλας αὐτοῦ τὰς ἀρετὰς ἀντλοῦν ἐν τῇ γῇ, ὅπου ἐγεννήθη· θέλει ὁμῶς ἐννοήσῃ τὸν σχεδὸν ἀόρατον μηχανισμόν συστήματος ὁλοκλήρου τροχῶν ἰσχυρῶν, ἐφ' ὧν κινεῖται τὸ Σύμπαν.

B.

ΔΑΚΡΥΑ

Εἰς τὴν μνήμην τῶν Δ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ Σ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ.

1

Αἱ ἀηδόνες ἰσίγησαν... Ὡς κύκνοι τὴν ὑστάτην

Βαρυπενθοῦσαν ἔφαλλον θανάτειον ὥδὴν των,

Ἡμεῖς δὲ πόνου δάκρυα θὰ χέωμεν εἰς μάτην,

Ναί! Αἰδοῦν δὲν θ' ἀκούσωμεν τὴν λιγυρὰν αὐδὴν των.

2

Ὅταν κρυβῇ ἡ ἀηδὼν, τὸ δάσος ἐρημοῦται,

Καὶ τὸ ρυάκιον αὐτὸ γλυκὰ δὲν κελαρίζει·

Ἢ πέριξ φύσις σιγηλὴ καὶ πένθιμος ἀπλοῦται,

Καὶ χάνει πᾶν τὸ θέλγητρον, ὅπερ αὐτὴν στολίζει.

3

Αἱ ἀηδόνες ἰσίγησαν... καὶ τώρα τίς θὰ φάλλῃ;

Τίς τώρα ἄσματα τερπνὰ ἵστα δάση θὰ τονίσῃ;

Τίς θὰ ὑμνήσῃ 'στὸ ἐξῆς τῆς φύσεως τὰ κάλλη;
Ποῖος δὲ δάκρυ θαλερὸν 'στὴν μνήμην των θὰ χύσῃ;

4

Ὑμεῖς, πτηνὰ τοῦ Παρνασσοῦ, γλυκεῖαι ἀηδόνες,
Τῆς ποθητῆς πατρίδος μου, θὰ ψάλλητε προθύμως·
Κ' ἐνώσατε μὲ τὸν ἐμὸν τὸν θρῆνόν σας, τρυγόνες,
Τὴν ἀμελπῇ μου τὴν φωνὴν συντρέχουσαι πενθίμως.

II

1

Μόλις φαιδρὰ 'στὸν Παρνασσὸν πρωῒα ἐπεφάνη,
Κι' ἀμέσως πάχνη ζοφερὰ αὐτὴν κατακαλύπτει..
'Απέδρα πᾶσά μας ἐλπίς! 'Απέμεινεν ἡ πλάνη·
— Εἰς πλάνην μόνον ὁ θνητὸς, αὐτὸς μόνον ἐμπίπτει. —

2

Ὅσα θαυμάζομεν ἡμεῖς, αἱ μοῖραι τὰ φθονοῦσι,
Καὶ ἄκαμπτοι βραχύνουσι 'στὴν γῆν τὴν ὑπαρξίν των.
Καὶ δι' αὐτὸ εἰς οὐρανοὺς ταχὺ ἀποδημοῦσιν
Οἱ ἄγγελοι, νὰ ψάλλωσιν ἐκεῖ τὸν ποιητὴν των.

3

Δὲν ἀπομένουσι 'στὴν γῆν οἱ τοῦ καλοῦ ἐργάται·
Τί θέλουν νὰ μιγνύωνται μὲ βορβορώδη ὕλην;
'Ερχονται κάτω, βλέπουσι, περοῦν ὡς διαβάται,
Τὴν μοχθηρίαν φεύγοντες τοῦ κόσμου τὴν ποικίλην.

4

Οὕτω καὶ σεῖς, Δημήτριε, Σπυρίδων, παροδίται
Διήλθετε, ἀφήσαντες θνητῶν τὴν κατοικίαν.
Πλὴν διατὶ οὕτω ταχὺ, ἀστέρες, νὰ σβεσθῇτε
Καὶ νὰ στερήσῃτε ἡμᾶς τὴν λάμψιν σας τὴν θείαν;

5

'Αλλ' ἔδυσαν... κ' ἡ λάμψις των ἀκόμῃ μᾶς φωτίζει·
Τὸ σελασφόρον φῶς αὐτῶν δὲν μένει ἐσβεσμένον.
Τὰς φαεινὰς ἀκτῖνάς του πέριξ ἐξακοντίζει,
'Ὡσπερ θαλάσσιος φανὸς σωτὴρ ναυτιλλομένων.

6

'Αλλ' ἔφυγον... κ' ἡμεῖς πρὸς τί δακρύομεν εἰς μάτην;
Πρὸς τί, πρὸς τί ἡ Μοῦσά μας νὰ τρέπῃται εἰς θρήνους;
'Ας ὑποκύψωμεν κ' ἡμεῖς εἰς τὴν κοινὴν ἀπάτην,
Καὶ ἄς θρηνήσωμεν κ' ἡμεῖς κί' ἄς κλαύσωμεν ἐκείνους.

7

Ἄς ρίψωμεν ὅσον τάφον των ἄνθη τοῦ Ἑλικῶνος,
Τὰ ἄνθη, ἅπερ ἔρρανε μέ δάκρυα ἡ Μοῦσα·

Τοὺς ὕμνους των ἃς ψάλλωμεν, οὓς ἔψαλλον ἐντόνως,
Κί' ἃς ἦναι εἰς τὴν μνήμην μας ἡ μνήμη των παροῦσα.

8

Ἀπὸ μακρὰν εἰς ἄγνωστος μέ σᾶς θὰ ὀρηνωδῇσῃ·
Τὸ κύμα τοῦ Ὠκεανοῦ σᾶς φέρει τὴν φωνήν του.

Καὶ τὸ θαλάσσιον πτηνὸν ὕμῶν θὰ μαρτυρήσῃ,
Τὸν πόνον τὸν σπαράσσοντα τὴν στένουσαν ψυχὴν του.

9

Ἄν ὅμως εἰς τὸ ἄσμά του δὲν ἐκδηλοῦτ' ὁ πόνος·

Ἄν ἦχον ἡ κιθάρα του ἐξαλλον ἤδη χύνη,

Συγγνώμην, φίλοι, — φλογερὸς τοῦ στήθους του ὁ στόνος,
Καὶ διακόπτει τ' ἄσμά του καὶ τὴν φωνήν του σβύνει.

Lancaster 2 Δεκεμβρίου 1874.

I. Π. ΚΟΚΚΑΛΗΣ

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΑΙΓΥΠΤΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ.

ΜΕΡΟΣ Β'.

Ἀφοῦ οἱ ἱερεῖς κατέπεισαν τὴν τυφλώ-
τουσαν ἀμάθειαν ὅτι εἶχον ἅμεσον μετὰ
τῶν θεῶν συγκοινωνίαν, καὶ ὅτι ἦσαν οἱ
διερμηνεῖς τῆς θελήσεως αὐτῶν, προσε-
κλήσαντο διὰ τῆς κολακείας ἀφ' ἑνὸς
μὲν τὴν εὐνοίαν τῶν βασιλέων, προσονο-
μάσαντες αὐτοὺς ἥρωας, ἡμιθέους καὶ θε-
οὺς, ἀφ' ἑτέρου δὲ, ἱεροσύλως ἐπὶ τέλους
ἀποθρασυνθέντες, ἐφεῦρον τὰ μυστήρια.

Τὰ πρῶτα μυστήρια ἦσαν, ὡς δυνά-
μεθα νὰ συμπεράνωμεν, πᾶν ὅ,τι οἱ ἱερεῖς
ἠδουλήθησαν· εἴτε ἡ ἐκδήλωσις τοῦ ἀδύ-
του τῶν ναῶν, εἴτε μορφαὶ ἀκατάληπτοι
πλασθεῖσαι ὑπὸ τῆς παραφροσύνης καὶ
τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, εἰς ἃς ἀπεδίδοντο μυ-

στικάί τινες δυνάμεις. Ἀκολούθως ἀπέ-
δωκαν τὸ ὄνομα Μυστήρια εἰς τὰς διδα-
σκαλίας διαφόρων ἐταιριῶν, ἐν αἷς οὐδεὶς
ἠδύνατο νὰ μυσταγωγηθῇ πρὶν ἢ ὑποστῇ
αὐστηρὰς δοκιμασίας. Ὁ ἰσριακὸς πίναξ
ἦτο Μυστήριον. Οὗτος περιεῖχεν ἐν τρίγων-
ον ὑποσημαῖνον τρία σύμβολα, τὸ τοῦ
κόσμου, τὸ τῆς Αἰγύπτου καὶ τὸ τῆς Μέμ-
φιδος. Πλείστοι συγγραφεῖς ἀπετόλμησαν
νὰ θεωρήσωσι τὸν πίνακα τοῦτον ὡς σύμ-
βολον τῆς Ἀγ. Τριάδος. Αἱ περισσεραί οὐκ
ὀλίγον συνετέλεσαν εἰς τὴν προαγωγὴν
τῶν μυστηρίων τῆς ἀρχαιότητος. Οἱ ἱερεῖς
ἐξήσκουν καὶ μετεχειρίζοντο αὐτὰς ὡς ἀγ-
γελιαφόρους. Θέλοντες νὰ κοινοποιήσωσι
πρὸς τοὺς ἱερεῖς ἀπέχοντος ναοῦ γεγονός
τι συμβάλλαν πρὸς δόξαν τῆς μαντικῆς,
ἀνήρτων γραμμάτιον εἰς τὸν πόδα τῆς
περιστερᾶς. Τὸ πτηνὸν διασχίζον τὸν
ἄέρα, ἀνήγγελλε τὸ ποθούμενον καὶ εἰς
ἀπόστασιν πολλάκις διακοσίων λευγῶν.
Ὁ τῷ Μωάμεθ τὰς θείας βουλὰς κομίζων
διαγγελεὺς ἦν περιστέρα, εἰθισμένη ἵνα
πλησιάζῃ εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ. Οἱ Καλίφαι